ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 5.6.2019
COM(2019) 517 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Ουγγαρίας του 2019 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης της Ουγγαρίας του 2019

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Ουγγαρίας του 2019 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης της Ουγγαρίας του 2019

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[1], και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 21 Νοεμβρίου 2018, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2019 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Στην εν λόγω επισκόπηση ελήφθη δεόντως υπόψη ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 21 Μαρτίου 2019. Στις 21 Νοεμβρίου 2018, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Ουγγαρία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση.

(2) Η έκθεση χώρας του 2019 για την Ουγγαρία[2] δημοσιεύτηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2019. Στην έκθεση αξιολογήθηκε η πρόοδος της Ουγγαρίας όσον αφορά την

[1] ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.
[2] SWD(2019) 1016 final.

εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 13 Ιουλίου 2018, η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν εκδοθεί κατά τα προηγούμενα έτη και η πρόοδος της Ουγγαρίας ως προς την επίτευξη των εθνικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

(3) Στις 30 Απριλίου 2019, η Ουγγαρία υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2019 και το πρόγραμμα σύγκλισης του 2019. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.

(4) Οι σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις λήφθηκαν υπόψη κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων («ΕΔΕΤ») για την περίοδο 2014-2020. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[3], όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες για τον τρόπο με τον οποίο θα κάνει χρήση αυτής της διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των ΕΔΕΤ με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση[4].

(5) Η Ουγγαρία υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκειται στον κανόνα για το χρέος. Στο πρόγραμμα σύγκλισης του 2019, η κυβέρνηση σχεδιάζει βελτίωση του ονομαστικού ελλείμματος από 2,2 % του ΑΕΠ το 2018 σε 1,8 % το 2019. Στη συνέχεια, το έλλειμμα προβλέπεται να εξακολουθήσει να βελτιώνεται σταδιακά φτάνοντας το 1,2 % το 2021 και να επιτευχθεί ισοσκελισμένη δημοσιονομική θέση το 2023. Με βάση το εκ νέου υπολογισθέν διαρθρωτικό ισοζύγιο ([5]), η Ουγγαρία θα προσεγγίσει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό της στόχο το 2022 — ο οποίος μεταβλήθηκε από διαρθρωτικό έλλειμμα 1,5 % του ΑΕΠ το 2019 σε 1,0 % του ΑΕΠ από το 2020 — και αναμένεται να τον επιτύχει το επόμενο έτος. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί σταδιακά σε επίπεδο κάτω από το 60 % έως τα τέλη του 2022. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές κρίνεται εύλογο για το 2019 και ιδιαίτερα ευνοϊκό για το 2020, γεγονός που ενέχει κινδύνους για την υλοποίηση των στόχων για το έλλειμμα. Ωστόσο, δεν έχουν προσδιοριστεί επαρκώς τα αναγκαία μέτρα στήριξης των σχεδιαζόμενων στόχων για το έλλειμμα από το 2020 και μετά.

(6) Στις 22 Ιουνίου 2018, το Συμβούλιο αποφάσισε σύμφωνα με το άρθρο 121 παράγραφος 4 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης («ΣΛΕΕ») ότι υπήρξε σημαντική παρατηρηθείσα απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο στην Ουγγαρία το 2017. Λόγω της διαπιστωθείσας σημαντικής

---

[3] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

[4] COM(2014) 494 final.

[5] Κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο, μη συνυπολογιζομένων έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων, όπως υπολογίστηκε εκ νέου από την Επιτροπή με χρήση της από κοινού συμφωνηθείσας μεθοδολογίας.

απόκλισης, στις 22 Ιουνίου 2018, το Συμβούλιο συνέστησε στην Ουγγαρία να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει ότι ο ονομαστικός ρυθμός αύξησης των καθαρών πρωτογενών δημόσιων δαπανών[6] δεν θα υπερβεί το 2,8 % το 2018, ποσοστό που αντιστοιχεί σε ετήσια διαρθρωτική προσαρμογή ύψους 1,0 % του ΑΕΠ. Στις 4 Δεκεμβρίου 2018, το Συμβούλιο διαπίστωσε ότι η Ουγγαρία δεν είχε λάβει αποτελεσματικά μέτρα για να ανταποκριθεί στη σύσταση του Συμβουλίου της 22ας Ιουνίου 2018 και εξέδωσε αναθεωρημένη σύσταση. Στη νέα σύσταση, το Συμβούλιο κάλεσε την Ουγγαρία να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει ότι ο ονομαστικός ρυθμός αύξησης των καθαρών πρωτογενών δημόσιων δαπανών δεν θα υπερβεί το 3,3 % το 2019, ποσοστό που αντιστοιχεί σε ετήσια διαρθρωτική προσαρμογή ύψους 1,0 % του ΑΕΠ. Στις ΧΧ Ιουνίου 2019, το Συμβούλιο διαπίστωσε ότι η Ουγγαρία δεν είχε λάβει αποτελεσματικά μέτρα για να ανταποκριθεί στη σύσταση του Συμβουλίου της 4ης Δεκεμβρίου 2018. Επιπλέον, με βάση τα απολογιστικά στοιχεία για το 2018 διαπιστώθηκε ότι η Ουγγαρία παρουσιάζει σημαντική απόκλιση από την προτεινόμενη προσαρμογή το 2018.

(7) Σύμφωνα με το άρθρο 121 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ και το άρθρο 10 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97, η Επιτροπή εξέδωσε προειδοποίηση προς την Ουγγαρία, στις 5 Ιουνίου 2019, ότι το 2018 παρατηρήθηκε σημαντική απόκλιση από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Στις ΧΧ Ιουνίου 2019, το Συμβούλιο εξέδωσε μεταγενέστερη σύσταση με την οποία επιβεβαιώνει την ανάγκη η Ουγγαρία να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει ότι ο ονομαστικός ρυθμός αύξησης των καθαρών πρωτογενών δημόσιων δαπανών δεν θα υπερβεί το 3,3 % το 2019, ποσοστό που αντιστοιχεί σε ετήσια διαρθρωτική προσαρμογή ύψους 1,0 % του ΑΕΠ. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2019, υπάρχει ο κίνδυνος απόκλισης από την εν λόγω σύσταση το 2019.

(8) Στις ΧΧ Ιουνίου 2019, το Συμβούλιο συνέστησε στην Ουγγαρία για το 2020 να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει ότι ο ονομαστικός ρυθμός αύξησης των καθαρών πρωτογενών δημόσιων δαπανών δεν θα υπερβεί το 4,7 %, ποσοστό που αντιστοιχεί σε ετήσια διαρθρωτική προσαρμογή ύψους 0,75 % του ΑΕΠ. Με τον τρόπο αυτόν, η Ουγγαρία θα μπορούσε να τεθεί στη σωστή πορεία προσαρμογής προς την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2019, σε περίπτωση αμετάβλητων πολιτικών, υπάρχει κίνδυνος απόκλισης από την απαίτηση αυτή το 2020. Συνολικά, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι θα χρειαστούν σημαντικά περαιτέρω μέτρα από το 2019 για τη συμμόρφωση με τις διατάξεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, σύμφωνα με τη σύσταση που απευθύνθηκε στην Ουγγαρία στις ΧΧ Ιουνίου 2019 με σκοπό τη διόρθωση της σημαντικής παρατηρηθείσας απόκλισης από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου.

(9) Το συνολικό ποσοστό απασχόλησης έχει βελτιωθεί σημαντικά υπό συνθήκες έντονης οικονομικής επέκτασης, αλλά δεν έχουν ωφεληθεί εξίσου όλες οι ομάδες. Το χάσμα μεταξύ των ομάδων δεξιοτήτων και μεταξύ ανδρών και γυναικών ως προς την

[6] Οι καθαρές πρωτογενείς δημόσιες δαπάνες αποτελούνται από τις συνολικές δημόσιες δαπάνες εξαιρουμένων των δαπανών για τόκους, των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που αναπληρώνονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια και των αλλαγών μη διακριτικής ευχέρειας στις δαπάνες για παροχές ανεργίας. Ο εθνικά χρηματοδοτούμενος ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου εξομαλύνεται σε περίοδο τεσσάρων ετών. Συνυπολογίζονται τα μέτρα διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων ή οι αυξήσεις εσόδων που είναι υποχρεωτικές δια νόμου. Τα έκτακτα μέτρα τόσο στο σκέλος των εσόδων όσο και στο σκέλος των δαπανών συμψηφίζονται.

απασχόληση και τους μισθούς παραμένει μεγάλο σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ. Το μεγάλο χάσμα απασχόλησης μεταξύ των φύλων οφείλεται εν μέρει στην περιορισμένη προσφορά ποιοτικών υπηρεσιών παιδικής φροντίδας. Τα αποτελέσματα της αγοράς εργασίας για διάφορες ευπαθείς ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά και των ατόμων με αναπηρία, είναι ανεπαρκή. Παρά τη μείωσή του, το πρόγραμμα δημοσίων έργων, το οποίο δεν οδηγεί με αποτελεσματικό τρόπο τους συμμετέχοντες στην απασχόληση στην πρωτογενή αγορά εργασίας, παραμένει σημαντικό. Άλλες πολιτικές στήριξης των ανέργων ή των οικονομικά μη ενεργών για την εύρεση εργασίας ή κατάρτισης δεν είναι επαρκώς στοχευμένες. Η ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων θα μπορούσε να συμβάλει στη βελτίωση της απασχολησιμότητας. Τα πρόσφατα μέτρα αποσκοπούν στην επιστροφή συνταξιούχων σε θέσεις εργασίας και στην αύξηση του αριθμού τους με την πάροδο του χρόνου. Η συνολική κατάσταση της Ουγγαρίας όσον αφορά τη φτώχεια βελτιώνεται από το 2013. Η διάρκεια των παροχών ανεργίας είναι η μικρότερη στην ΕΕ, με ανώτατο όριο τους τρεις μήνες, πολύ χαμηλότερο από τον μέσο χρόνο που απαιτείται για την εξεύρεση εργασίας.

(10) Το ποσοστό των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού μειώνεται. Υπήρξε σαφής στροφή από τις κοινωνικές παροχές προς την οικογενειακή στήριξη που σχετίζεται με την εργασία και τις παροχές σε είδος, οι οποίες ωστόσο δεν είναι επαρκώς στοχευμένες στους φτωχούς. Ενώ οι επιδοτήσεις αγοράς κατοικίας έχουν επεκταθεί, δεν έχει σημειωθεί καμία βελτίωση όσον αφορά την προσφορά κοινωνικής στέγασης.

(11) Τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα είναι κατώτερα από τον μέσο όρο της ΕΕ και παρουσιάζουν μεγάλες εδαφικές ανισότητες. Η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου είναι υψηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ και το ποσοστό ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι χαμηλότερο. Το εκπαιδευτικό σύστημα θέτει εμπόδια στην κοινωνική κινητικότητα. Οι μαθητές κατευθύνονται πρόωρα σε διάφορους τύπους σχολείων, με τεράστιες διαφορές στα εκπαιδευτικά αποτελέσματα και τις διαδρομές απασχόλησης. Το ποσοστό των σχολείων με πλειοψηφική συμμετοχή των Ρομά αυξήθηκε από 10 % το 2008 σε 15 % το 2017. Ο αντίκτυπος των πρόσφατων μέτρων με στόχο την ίση κατανομή των μειονεκτούντων μαθητών στα σχολεία περιορίζεται λόγω της απαλλαγής των μη κρατικών σχολείων από την απαίτηση να δέχονται μειονεκτούντες μαθητές. Τα μειονεκτούντα παιδιά τείνουν να συγκεντρώνονται σε σχολεία δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης όπου επικρατούν χαμηλότερα επίπεδα βασικών δεξιοτήτων, υψηλότερα ποσοστά εγκατάλειψης του σχολείου, καθώς και χαμηλότερες αμοιβές και προοπτικές σταδιοδρομίας. Η χαμηλή συμμετοχή των μειονεκτουσών ομάδων, ιδίως των Ρομά, στην ποιοτική εκπαίδευση αποτελεί χαμένη ευκαιρία για την ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου. Επίσης, η έλλειψη εκπαιδευτικών εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Μολονότι οι μισθοί των εκπαιδευτικών αυξήθηκαν τα τελευταία χρόνια, παραμένουν σχετικά χαμηλοί σε σύγκριση με άλλους πτυχιούχους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ο χαμηλός αριθμός φοιτητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση δεν συνάδει με την έντονη ζήτηση για εργαζόμενους υψηλής ειδίκευσης και με τη διαφορά στους μισθούς για τους πτυχιούχους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η οποία είναι η μεγαλύτερη στην ΕΕ. Τα ουγγρικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έχουν τη χαμηλότερη οικονομική αυτονομία στην ΕΕ. Επιπλέον, η τροποποίηση του νόμου περί τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τον Απρίλιο του 2017, με την οποία τέθηκαν πρόσθετες απαιτήσεις για τη λειτουργία διεθνών πανεπιστημίων στην Ουγγαρία, προκάλεσε περαιτέρω ανησυχίες όσον αφορά την ακαδημαϊκή ελευθερία. Το 2018, το ουγγρικό πανεπιστήμιο με την υψηλότερη θέση στη διεθνή κατάταξη εξέφρασε την πρόθεσή

του να εγκαταλείψει τη χώρα λόγω της κανονιστικής αβεβαιότητας που προξένησε η τροποποίηση αυτή.

(12) Τα αποτελέσματα στον τομέα της υγείας υστερούν σε σχέση με τις περισσότερες άλλες χώρες της ΕΕ, αντικατοπτρίζοντας τόσο τον ανθυγιεινό τρόπο ζωής όσο και την περιορισμένη αποτελεσματικότητα της παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Τα ποσοστά διάδοσης του καπνίσματος, της διαταραχής λόγω της χρήσης οινοπνεύματος και της παχυσαρκίας είναι από τα υψηλότερα στην ΕΕ. Η πιθανότητα πρόωρου θανάτου λόγω κακής ποιότητας του αέρα είναι μεγαλύτερη στην Ουγγαρία από ό,τι στις περισσότερες χώρες της ΕΕ. Ο αριθμός των θανάτων που θα μπορούσαν να αποφευχθούν είναι ένας από τους υψηλότερους στην ΕΕ, εν μέρει λόγω ανεπαρκούς ελέγχου και διαχείρισης της πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Υπάρχουν σημαντικές κοινωνικοοικονομικές ανισότητες όσον αφορά την πρόσβαση σε ποιοτική περίθαλψη. Οι δημόσιες δαπάνες για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη είναι χαμηλότερες από τον μέσο όρο της ΕΕ και οι πολίτες βασίζονται σε άμεσες πληρωμές για την πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες, γεγονός που ενέχει τον κίνδυνο περαιτέρω διεύρυνσης του κοινωνικοοικονομικού χάσματος στον τομέα της υγείας. Το σύστημα παραμένει ιδιαίτερα νοσοκομειοκεντρικό, με αδυναμίες στην πρωτοβάθμια περίθαλψη, ιδίως στην έγκαιρη ανίχνευση και πρόληψη χρόνιων ασθενειών. Η σημαντική έλλειψη υγειονομικού προσωπικού δυσχεραίνει την πρόσβαση στην περίθαλψη στις φτωχότερες περιοχές.

(13) Η αύξηση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας θα μπορούσε να βελτιώσει τις μέτριες επιδόσεις της Ουγγαρίας στον τομέα της καινοτομίας και θα αυξήσει την παραγωγικότητα. Το χαμηλό επίπεδο συγκέντρωσης στοιχείων διανοητικής ιδιοκτησίας αντικατοπτρίζεται στον χαμηλό αριθμό αιτήσεων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, εμπορικών σημάτων και σχεδίων, στον μικρό αριθμό καινοτόμων επιχειρήσεων και στο χαμηλό επίπεδο διεθνοποίησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Οι μικρότερες επιχειρήσεις είναι ιδιαίτερα διστακτικές προς την καινοτομία, γεγονός που δυσχεραίνει τη συμμετοχή τους στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας. Οι δραστηριότητες στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης (Ε&Α) είναι συγκεντρωμένες σε λίγες μεγάλες, κυρίως ξένες εταιρείες, οι οποίες επωφελούνται από γενναιόδωρη κρατική στήριξη. Η υποστήριξη της συνεργασίας επιστημονικού-επιχειρηματικού κλάδου θα μπορούσε να συμβάλει στη βελτίωση των επιδόσεων στον τομέα της καινοτομίας και στη μεταφορά τεχνολογίας. Η ποιότητα του δημόσιου επιστημονικού κλάδου πάσχει από αναποτελεσματικές πολιτικές στον τομέα Ε&Α και υποχρηματοδότηση, δεδομένου ότι οι δημόσιες δαπάνες Ε&Α είναι πολύ χαμηλότερες από τον μέσο όρο της ΕΕ. Τα πρόσφατα μέτρα πολιτικής, με σκοπό τη μείωση της χρηματοδότησης και τον περιορισμό της ανεξαρτησίας των ακαδημαϊκών και ερευνητικών φόρουμ, δημιουργούν αβεβαιότητα σε ακαδημαϊκά και ερευνητικά φόρουμ, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε μετανάστευση κορυφαίων ταλέντων στον τομέα της έρευνας και σε κίνδυνο συνεχιζόμενης υποβάθμισης της ποιότητας της έρευνας.

(14) Η ανεπαρκής συνδεσιμότητα στον τομέα των τοπικών δημόσιων μεταφορών και το υψηλό κόστος μετακίνησης συμβάλλουν στην ανεργία στις μειονεκτούσες περιοχές. Η κακή κατάσταση των οδικών και σιδηροδρομικών δικτύων δυσχεραίνει την κινητικότητα και μειώνει την ασφάλεια των μετακινήσεων, ενώ πάνω από το μισό οδικό δίκτυο βρίσκεται σε κακή κατάσταση, ιδίως στις μειονεκτούσες περιφέρειες. Τα δίκτυα μεταφορών έχουν ως επίκεντρο τη Βουδαπέστη, ενώ τα τοπικά δίκτυα και οι εγκάρσιες συνδέσεις ανά τη χώρα δεν είναι επαρκώς ανεπτυγμένες. Η κυκλοφοριακή συμφόρηση αποτελεί εντεινόμενη πρόκληση και εμπόδιο στην παραγωγικότητα στις

αστικές περιοχές της Ουγγαρίας. Επιπλέον, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τις οδικές μεταφορές έχουν αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία 5 χρόνια. Η εσωτερική ναυσιπλοΐα στον Δούναβη, η οποία πάσχει λόγω της χαμηλής στάθμης των υδάτων, θα μπορούσε να βελτιωθεί με λιγότερο περιοριστικές ρυθμίσεις.

(15) Η ενεργειακή απόδοση στον τομέα της κατοικίας εξακολουθεί να είναι ανεπαρκής. Το δίκτυο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να είναι προετοιμασμένο για τον αυξανόμενο ρόλο της αποκεντρωμένης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η μισή επικράτεια της Ουγγαρίας είναι σημαντικά εκτεθειμένη σε κινδύνους κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένης της ξηρασίας και των πλημμυρών, γεγονός που δημιουργεί την ανάγκη για επενδύσεις στη διαχείριση των υδάτων στους κύριους ποταμούς. Η ατμοσφαιρική ρύπανση και η ποιότητα των υδάτων εξακολουθούν να αποτελούν πηγή ανησυχίας. Οι κύριες πηγές ρύπανσης είναι η καύση στερεών καυσίμων για οικιακή χρήση, οι εκπομπές από τη γεωργία και τις μεταφορές. Η κυκλική οικονομία βρίσκεται ακόμη σε αρχικό στάδιο, η ανακύκλωση των αστικών αποβλήτων δεν έχει αναπτυχθεί επαρκώς και τα οικονομικά μέσα δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων της Ουγγαρίας.

(16) Εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με την πρόληψη και τη δίωξη της διαφθοράς. Όπως υποδεικνύουν διάφοροι δείκτες, η έκθεση της Ουγγαρίας στη διαφθορά έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Οι κίνδυνοι διαφθοράς και η ευνοιοκρατία στρεβλώνουν την κατανομή των πόρων δεδομένου ότι δεν διοχετεύονται στις πλέον παραγωγικές επιχειρήσεις. Η λειτουργία της εισαγγελικής αρχής είναι ζωτικής σημασίας για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Ενώ τα μέτρα για την καταπολέμηση της διαφθοράς μικρής κλίμακας φαίνεται να έχουν εφαρμοστεί με σχετική επιτυχία, εξακολουθούν να μην υπάρχουν ενδείξεις αποφασιστικής δράσης για τη δίωξη της διαφθοράς σε περιπτώσεις σοβαρών καταγγελιών για εμπλοκή υψηλόβαθμων αξιωματούχων ή του άμεσου κύκλου τους. Η λογοδοσία για αποφάσεις περάτωσης ερευνών αποτελεί πηγή ανησυχίας, καθώς δεν υπάρχουν αποτελεσματικά ένδικα μέσα προσβολής των εν λόγω αποφάσεων. Η πρόληψη της διαφθοράς παρεμποδίζεται περαιτέρω από την εφαρμογή περιορισμών από δημόσια ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων αποτρεπτικών τελών για την πρόσβαση σε πληροφορίες.

(17) Οι δικλείδες ασφαλείας, που είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, έχουν αποδυναμωθεί περαιτέρω στο πλαίσιο του συστήματος των τακτικών δικαστηρίων. Το Εθνικό Δικαστικό Συμβούλιο αντιμετωπίζει αυξανόμενες δυσκολίες να αντισταθμίσει τις εξουσίες του προέδρου της εθνικής υπηρεσίας για το δικαστικό σώμα. Το γεγονός αυτό εγείρει ανησυχίες όσον αφορά την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης. Όσον αφορά τον νόμο για τα διοικητικά δικαστήρια, επισημαίνεται ότι η κυβέρνηση κατέθεσε νομοσχέδιο για την απόσυρση του νόμου σχετικά με την έναρξης ισχύος και τους μεταβατικούς κανόνες για τα δικαστήρια στις 30 Μαΐου 2019.

(18) Το πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις βελτιώθηκε τα τελευταία έτη, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν εμπόδια στον ανταγωνισμό. Σε αυτά περιλαμβάνεται η χρήση διαδικασιών με περιορισμένη δημοσιότητα, καθώς και συστημικές παρατυπίες στις διαδικασίες υποβολής προσφορών, ιδίως σε σχέση με τα ανεπαρκή κριτήρια επιλογής και ανάθεσης και την άνιση μεταχείριση των προσφερόντων. Αν και ορισμένοι δείκτες δείχνουν βελτιώσεις, ο αριθμός των διαδικασιών με έναν μόνο υποψήφιο εξακολουθεί να είναι υψηλός. Η ευρύτερη χρήση των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων θα μπορούσε να αυξήσει περαιτέρω την αποδοτικότητα και τη διαφάνεια.

(19) Οι δομές και οι διαδικασίες κοινωνικού διαλόγου της Ουγγαρίας παραμένουν ανεπαρκώς ανεπτυγμένες και δεν επιτρέπουν την ουσιαστική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στη χάραξη και την εφαρμογή πολιτικών. Οι ανεπάρκειες όσον αφορά τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων και η περιορισμένη διαφάνεια υπονομεύουν τη βάση τεκμηρίωσης και την ποιότητα της χάραξης πολιτικής. Το γεγονός αυτό οδηγεί σε συχνές και απρόβλεπτες αλλαγές των κανονιστικών ρυθμίσεων και αποθαρρύνει τις επενδύσεις υψηλής προστιθέμενης αξίας.

(20) Αν και έχουν ληφθεί μέτρα για τη βελτίωση του φορολογικού συστήματος, εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένα προβλήματα. Η φορολογική επιβάρυνση της εργασίας μειώθηκε, αλλά παραμένει υψηλή για τους χαμηλόμισθους. Οι τομεακοί φόροι και ένας μεγάλος αριθμός μικρών φόρων περιπλέκουν το φορολογικό σύστημα και αυξάνουν το κόστος συμμόρφωσης, ιδίως για τις μικρότερες επιχειρήσεις.

(21) Τα κανονιστικά εμπόδια και η κρατική παρέμβαση στις αγορές προϊόντων εμποδίζουν την επιλογή αποδοτικών επιχειρήσεων και περιορίζουν τον ανταγωνισμό. Οι αρχές εξακολουθούν να αναθέτουν ορισμένες υπηρεσίες σε κρατικές επιχειρήσεις ή σε ιδιωτικές επιχειρήσεις που δημιουργούνται ειδικά για τους σκοπούς αυτούς. Ορισμένες εξειδικευμένες νομοθετικές ρυθμίσεις και μέτρα, καθώς και ad hoc εξαιρέσεις από τον έλεγχο περί ανταγωνισμού, δυσχεραίνουν τη λειτουργία της αγοράς και θέτουν εμπόδια στις επενδύσεις. Ο απρόβλεπτος χαρακτήρας του νομοθετικού πλαισίου αποτελεί επίσης πρόβλημα, ιδίως στον τομέα του λιανικού εμπορίου, ο οποίος τα τελευταία έτη έχει βρεθεί αντιμέτωπος με συχνές αλλαγές των κανονιστικών ρυθμίσεων. Η νομοθεσία για την επιβολή πρόσθετης ειδικής άδειας για τροποποιήσεις στη χρήση ή τον σχεδιασμό χώρων λιανικής πώλησης θεσπίστηκε το περασμένο έτος. Η νομοθετική κατοχύρωση των επαγγελμάτων παραμένει επίσης περιοριστική. Η έλλειψη ανταγωνισμού στους τομείς αυτούς μπορεί να αποβεί επιζήμια για την καινοτομία και την αποδοτικότητα.

(22) Η καταπολέμηση του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού είναι απαραίτητη για να καταστούν τα φορολογικά συστήματα πιο αποδοτικά και πιο δίκαια. Οι δευτερογενείς επιπτώσεις των στρατηγικών επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού μεταξύ των κρατών μελών απαιτούν συντονισμένη δράση των εθνικών πολιτικών για να συμπληρωθεί η νομοθεσία της ΕΕ. Η Ουγγαρία έχει λάβει μέτρα κατά του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού, αλλά καταγράφει σχετικά υψηλές κεφαλαιακές εισροές και εκροές μέσω οντοτήτων ειδικού σκοπού, οι οποίες έχουν μηδενική ή ελάχιστη επίδραση στην πραγματική οικονομία. Η μη παρακράτηση φόρου στην πηγή επί εξερχόμενων (από κατοίκους της ΕΕ προς κατοίκους τρίτων χωρών) πληρωμών μερισμάτων, τόκων και δικαιωμάτων από εταιρείες με έδρα στην Ουγγαρία μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την πλήρη αποφυγή της φορολόγησης αυτών των καταβολών, εάν δεν υπόκεινται επίσης σε φορολογία στη δικαιοδοσία του αποδέκτη τους.

(23) Ο προγραμματισμός των κονδυλίων των ταμείων της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027 θα μπορούσε να συμβάλει στην αντιμετώπιση ορισμένων από τα κενά που εντοπίστηκαν στις συστάσεις, ιδίως στους τομείς που καλύπτονται από το παράρτημα Δ της έκθεσης για τη χώρα[7]. Αυτό θα επιτρέψει στη Ουγγαρία να αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα εν λόγω ταμεία σε σχέση με τους τομείς που έχουν προσδιοριστεί, λαμβάνοντας υπόψη τις περιφερειακές ανισότητες.

(24) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2019, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Ουγγαρίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2019 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σύγκλισης για

[7] SWD(2019) 1016 final.

το 2019 και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2019, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς την Ουγγαρία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Ουγγαρία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους ενωσιακούς κανόνες και κατευθύνσεις, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε ενωσιακό επίπεδο κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων.

(25) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης του 2019 και η γνώμη του[8] αποτυπώνεται ιδίως στη σύσταση 1 κατωτέρω.

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Ουγγαρία να λάβει μέτρα το 2019 και το 2020 προκειμένου:

1. Να εξασφαλίσει τη συμμόρφωση με τη σύσταση του Συμβουλίου της ΧΧ Ιουνίου 2019 με σκοπό τη διόρθωση της σημαντικής παρατηρηθείσας απόκλισης από την πορεία προσαρμογής προς την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου.

2. Να συνεχιστεί η ένταξη των πλέον ευπαθών ομάδων στην αγορά εργασίας, ιδίως μέσω της αναβάθμισης των δεξιοτήτων, και να βελτιωθεί η επάρκεια της κοινωνικής πρόνοιας και των παροχών ανεργίας. Να βελτιώσει τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα και να αυξήσει τη συμμετοχή των μειονεκτουσών ομάδων, ιδίως των Ρομά, στην κανονική ποιοτική εκπαίδευση. Να βελτιώσει τα αποτελέσματα στον τομέα της υγείας με την υποστήριξη προληπτικών υγειονομικών μέτρων και την ενίσχυση της πρωτοβάθμιας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

3. Να εστιάσει την σχετική με τις επενδύσεις οικονομική πολιτική στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας, στην ενέργεια χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και τις υποδομές μεταφορών και αποβλήτων, καθώς και την ενεργειακή απόδοση και την αποδοτική χρήση των πόρων, λαμβάνοντας υπόψη τις περιφερειακές ανισότητες. Να βελτιώσει τον ανταγωνισμό στις δημόσιες συμβάσεις.

4. Να ενισχύσει το πλαίσιο για την καταπολέμηση της διαφθοράς, μεταξύ άλλων εντείνοντας τις προσπάθειες δίωξης και βελτιώνοντας την πρόσβαση σε δημόσιες πληροφορίες, και να ενδυναμώσει την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης. Να βελτιώσει την ποιότητα και τη διαφάνεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων μέσω του αποτελεσματικού κοινωνικού διαλόγου και της συμμετοχής άλλων ενδιαφερόμενων φορέων και με τακτικές, κατάλληλες εκτιμήσεις επιπτώσεων. Να συνεχιστεί η απλούστευση του φορολογικού συστήματος και παράλληλα να ενισχυθεί έναντι του κινδύνου επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού. Να βελτιώσει τον ανταγωνισμό και την κανονιστική προβλεψιμότητα στον τομέα των υπηρεσιών.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

[8] Βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.